

Mieliteko-hankkeen arviointiyhteenveto

Mieliteko on monitavoitteinen mielenterveyttä edistävä hanke Pohjois-Savossa. Hankkeen on tarkoitus jatkaa vuoteen 2030 asti. Kahdelle ensimmäiselle vuodelle myönnettiin ELY-keskuksen kautta Euroopan sosiaalirahaston (ESR) rahoitus hankenimellä Hyvällä mielellä Pohjois-Savo 2021–2030. Ensimmäinen hankekausi päättyi 31.8.2023. Hankkeen ensimmäisen vaiheen koko rahoitus oli 3,4 milj. euroa, Kuopion omarahoitus osuus n. 216 000 euroa.

Tarkastuslautakunta on kiinnittänyt huomiota hankkeen toteutukseen toukokuussa.

Mieliteko-hankkeen arviointi Kuopion kaupungin tarkastuslautakunnassa on toteutettu tutkimalla seuraavat asiakirjat:

- Itä-Suomen yliopiston tekemä esiselvitys
- alkuperäinen hankesuunnitelma (sis. osatoteuttajien suunnitelmat) sekä muutoshakemukset 30.9.2021 ja 20.5.2022 sekä liite muutoshakemukseen 19.1.2022 ja muutoshakemus 17.5.2022
- allekirjoitettu yhteistyösopimus hankkeen toteuttamisesta
- rahoittajan päätökset 30.4.2021, 1.10.2021, 1.3.2022, 1.6.2022
- ohjausryhmän kokousten
24.9.2021, 15.12.2021, 13.4.2022, 17.8.2022, 14.12.2022, 12.4.2023 ja 16.8.2023
pöytäkirjat liitteineen
- seurantaraportit 5-12.2021, 1-2.2022, 3-6.2022, 7-12.2022, 1-8.2023 sekä konsultoinnin raportit 1-4.2022, 9-12.2022 ja 1-8.2023
- Mieliteko-hankkeen kuntakooste
- Mieliteko-ohjelman käsikirja
- Mielitekomedia-sivusto, sisältää tulosten pitkät raportit

Tarkastuslautakunnan Mieliteko-hankkeen arviointikokouksessa (12.10.2023 §110) kuultavina olivat apulaiskaupunginjohtaja, hankkeen ohjausryhmän puheenjohtaja Pekka Vähäkangas ja hankejohtaja Helena Länsimies.

Tavoitteena on ollut arvioida seuraavia asioita:

- Ovatko hankesuunnitelmat olleet asianmukaisia?
- Ovatko hankesuunnitelmat olleet realistisia?
- Perustuvatko hankkeet vaikuttavuustietoon?
- Ovatko osatoteuttajien kanssa tehdyt sopimukset asianmukaisia?
- Ovatko hankkeet saavuttaneet asetetut tavoitteet?
- Vastaavatko toteutuneet hankkeet hankesuunnitelmaa?

Kuopion kaupunki
Tarkastustoimi

13.10.2023

Asianro 7293/00.03.00/2023

Mieliteko -hankkeen hankesuunnitelma 23.4.2021

Hankkeen kokonaissuunnitelmassa on toteuttajakohtaisia toimenpiteitä 11 kpl ja niissä on myös erillisiä alatoimenpiteitä. Kustannussuunnitelmaa lukuun ottamatta hanke on esitetty hankeideoiden tasolla ilman yksityiskohtaista toimenpidesuunnitelmaa.

Yhteenveto

Ovatko hankesuunnitelmat olleet asianmukaisia?

Hankesuunnitelma on tehty hankeideoiden tasolla. Osahankkeita ei ole selkeästi eroteltu. Varsinaista suoritustapaa ei ole kuvattu kuin joiltain osin. Hankesuunnittelu on ollut epämääräistä.

Ovatko hankesuunnitelmat olleet realistisia?

Kyseessä on monitoimijainen ja moni-interventiohanke, jollaisen toteuttaminen on erittäin vaativa tehtävä. Merkittäviltä osiltaan hanketta on pidettävä alun perin epärealistisena.

Perustuvatko hankkeet vaikuttavuustietoon?

Liikunnalla ja luontosuhteella tiedetään olevan selvästi mielenterveyttä edistävä vaikutus sekä yleisellä kansalaistasolla että mielenterveyden suhteen ongelmallisilla ryhmillä. Sosiaalinen osallistuminen erilaisiin tapahtumiin, kulttuuritoiminta ja osallisuus yhteiskunnalliseen toimintaan ovat yleisesti mielenterveyttä edistäviä. Sähköisten viestimien välityksellä toteutetuista mielenterveyden edistämiseen tarkoitetuista hankkeista osassa on havaittu vaikuttavuutta, mutta kaikki tutkimukset eivät ole vaikuttavuutta vahvistaneet. Mielenterveyttä edistävien elämäntapojen ohjaamisen vaikutus on epävarma. Vaikuttavuutta on seurattu vain joissakin osahankkeissa.

Ovatko osatoimijoiden kanssa tehdyt sopimukset asianmukaisia?

Tarkastuslautakunnalle on esitetty osatoimijoiden kanssa tehty sopimus, jossa toteutuksessa viitataan hankesuunnitelmaan. Tällöin hankesuunnitelmassa olevat epämääräisyydet ovat siirtyneet sopimuksen epämääräisyydeksi.

Ovatko hankkeet saavuttaneet asetetut tavoitteet?

Vain osassa hankkeita on hankesuunnitelmassa määriteltyjä tavoitteita. Osahankkeet, joissa tavoite on hankesuunnitelmassa asetettu, ovat jääneet jälkeen tavoitteistaan. Osa hankkeista on pilottiluontoisia, jolloin niille ei voi asettaa samanlaisia tavoitteita kuin varsinaiselle hankkeelle.

Vastaavatko toteutuneet hankkeet hankesuunnitelmaa?

Hankesuunnitelmassa osahankkeet on kuvattu epämääräisesti, jolloin on vaikea yhdistää hankesuunnitelma toteutuneisiin hankkeisiin. Toteutuneissa osahankkeissa on useita hankkeita, jotka eivät ole yhdistettävissä hankesuunnitelmaan. Toisaalta hankesuunnitelmassa on osioita, joita ei ole toteutettu tai ne on toteutettu vain osittain (kokeellinen tutkimus kahden intervention vaikuttavuudesta, 6-12 kk seuranta, vaikutusten arviointi). Muutoksista on tehty muutoshakemukset, jotka rahoittaja on hyväksynyt.